Robin Raven

Pinda's en kaaskoppen

LEMNISCAAT ROTTERDAM

Van Robin Raven verschenen bij Lemniscaat

De opdracht van Tula

De lotus en de waringinboom

Tekst © Robin Raven, 2026
Plattegrond © Milo Raven
Omslag en boekverzorging: Eef Verburg
Nederlandse rechten Lemniscaat b.v.,
Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam, 2026
ISBN 978 90 477 1886 4
NUR 284

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier.

Kijk voor meer informatie, activiteiten voor thuis en in de klas en meer op www.lemniscaat.nl

Voor oom Frank, Nico en Janine

Voor je begint te lezen...

Dit verhaal speelt zich af in de vorige eeuw. In 1977 om precies te zijn. Airfryers, magnetrons, computers en mobiele telefoons kenden we toen nog niet. Geen games of telefoonspelletjes, dus. Als je iemand wilde bellen, deed je dat thuis met een vast toestel. Had je geen telefoon? Dan belde je bij iemand anders thuis of moest je op straat op zoek naar een telefooncel en betalen met kwartjes en guldens. De basisschool bestond ook nog niet. Je ging twee jaar naar de kleuterschool en daarna zes jaar naar de lagere school. Je zat dus niet in groep acht als je klaar was, maar in de zesde klas. Wie een werkstuk moest maken voor school, keek in een encyclopedie (een naslagwerk in meerdere delen dat mensen vaak thuis in de boekenkast hadden staan). Of je ging rondsnuffelen en informatie opzoeken in de bibliotheek.

De winkels sloten hun deuren om vijf uur en op zondag waren ze dicht. Pinautomaten bestonden nog niet. Als je geld nodig had, moest je naar de bank. Kwam je na vijven, had je pech, want dan stond je voor een dichte deur. En betalen deed je trouwens niet met de euro, maar met dubbeltjes, kwartjes, guldens en rijksdaalders.

De nationale televisie had twee zenders: heel Nederland keek altijd naar dezelfde programma's. Meestal in

zwart-wit, want nog niet iedereen had een kleurentoestel. Die waren nogal prijzig. Programma's terugkijken kon alleen in je dromen.

Informatie over popgroepen haalde je uit muziekbladen als de *Muziek Expres*, de *Hitkrant* of de *Popfoto*. Daar haalde je ook je posters vandaan! Als je muziek wilde horen, luisterde je naar de radio of keek je naar Toppop op de televisie. En streamen was er niet bij. Voor muziek had je een platenspeler of een cassettedeck nodig. Je moest naar een platenzaak. Daar kocht je het nieuwste singeltje, lp's of cassettes.

En als laatste... Fietsen hadden nog geen motortje. Als je vooruit wilde komen, moest je trappen. En zweten. Welkom in 1977!

Een van mijn vroegste herinneringen:

Het is zomer. Buslijn 70. Uitstappen bij Bosbad De Vuursche. De chauffeur is een kleine man die maar net in de bestuurderscabine past. Mijn broer Roy noemt hem oneerbiedig 'Spekkie', omdat zijn buik tegen het stuurwiel schuurt en zijn worstenvingertjes vlekjes achterlaten op ons plaatsbewijs.

We ploffen neer op de stoelen voor de brede achterbank. Bij de derde halte begint het. Twee jongens met zwemtassen stappen in. We kennen ze: Boevenkop en Roodjas. Zij gaan ook naar het zwembad. Daar schreeuwen ze naar de meiden, doen ze bommetjes op andere zwemmers en eten ze patat.

Boevenkop en Roodjas gaan achter ons zitten. Een tijdlang zeggen ze niks, maar dan tikt Boevenkop mij net iets te hard tegen mijn achterhoofd.

'Hee, pinda!'

Mijn hart bonst in mijn keel. Ik kijk opzij naar Roy. Die staart als een beeld voor zich uit.

Boevenkop snuift overdreven. 'Wat stinkt nog meer dan één pinda?' vraagt hij.

Roodjas grinnikt. 'Twee pinda's. Zonder schil.'

'Niet op reageren,' sist Roy. 'Schelden doet geen pijn.'

Maar dat doet het wel. Ik ben bang. Hartstikke bang.

Zo gaat dat elke keer.

*

Mijn oma heet Melati. Dat betekent jasmijnbloem. Maar we noemen haar altijd Boe. Dat betekent 'moedertje'. Boe heeft een derde oog, een zwart puntje, midden op haar hoofd, net boven haar wenkbrauwen. Daarmee weet ze precies wat ik denk en kan ze soms zelfs binnendringen in mijn dromen.

'Waarom zijn jullie zo stil?' vraagt ze als ze ons die avond komt instoppen.

Roy zwijgt als het graf. Ik breek al snel en vertel over Boevenkop en Roodjas.

Boe knikt. Alsof ze het begrijpt. 'Sambal boontje,' mompelt ze. Dan priemt ze haar benige vinger naar ons. 'Vanaf nu roepen jullie iedere keer als je wordt beledigd keihard "Kaaskop" terug. Durven jullie dat?'

Roy en ik kijken elkaar aan. Boe kan onze gedachten lezen. Dat weten we zeker.

'Ik weet dat jullie niet mogen schelden van je moeder. Daarom mag je dit nooit aan haar vertellen. Maar weet je wat? Schelden doet wel pijn. Schelden doet heel veel pijn. Daarom moet het stoppen.'

Ze staat op. Ineens buigt ze haar hoofd naar ons toe. Ik schrik ervan.

'Pinda!'

Het is twee tellen stil.

'Kaaskop?' zegt Roy zachtjes.

'Dat is een mooi begin.' Boe kijkt naar mij. 'Waarom doe jij niet mee, Charlie?'

Ik haal mijn schouders op.

'Pinda!' sist Boe als een valse slang.

Ik krimp ineen. Nu durf ik wel. 'Kaaskop.'

Heel zacht. Maar toch. Ik heb het gezegd.

'Harder,' sist Boe. 'Ik hoor je niet, pinda!'

'Kaaskop!' roep ik uit.

Roy en ik kijken elkaar aan en barsten in lachen uit.

'Kaaskop!' roepen we dan in koor.

Die nacht schrik ik wakker. De wekker wijst twee uur aan. Gestommel op de trap. De deur gaat open. Boe komt binnen. Ze schuifelt naar het bed van Roy en schudt hem wakker.

'Pinda!'

'Kaaskop,' klinkt de schorre slaapstem van Roy.

Boe draait zich om en loopt naar mij. Ik probeer te doen alsof ik slaap, maar daar trapt de oude vrouw niet in. Als ze ziet dat ik wakker ben, glimlacht ze. Maar dan worden haar kraaloogjes ineens groter.

'Pinda!'

'Kaaskop!' roep ik uit alle macht.

Boe glimlacht en verlaat zonder iets te zeggen onze kamer. De rest van de nacht doe ik geen oog dicht.

De volgende drie nachten verschijnt Boe weer. Niet in het echt, maar in dromen. Alleen haar gezicht en haar stem in pikzwarte duisternis. Geen achtergrond, tenminste, niet dat ik me kan herinneren. En steeds weer dat woord... Dat ene woord... En ik roep terug.

'Kaaskop!'

*

Buslijn 70. Uitstappen Bosbad De Vuursche. Bij de derde halte begint het ritueel. Boevenkop en Roodjas stappen in. Ze gaan op de achterbank zitten en beginnen meteen te smoezen.

Dan krijg ik een tikje tegen mijn achterhoofd.

'Hee, pinda!'

Roy en ik draaien ons tegelijkertijd om.

'Kaaskop!' roepen we zo hard we kunnen. En dan nog eens. 'Kaaskop!'

Een oude mevrouw kijkt ons woedend aan. 'Doe even normaal!' zegt ze boos. 'Hebben jullie geen opvoeding gehad?'

Boevenkop en Roodjas zijn met stomheid geslagen. Ze kijken elkaar verbaasd aan. Het is even stil. Dan tikt Roodjas met zijn vingers op de plek naast hem.

'Komen jullie hier zitten'?' vraagt hij.

Een kwartier later schreeuwen vier jongens naar de meiden en doen ze achter elkaar bommetjes op andere zwemmers.

Na afloop trakteert Boevenkop zelfs op patat.

Het was een spel.

Maar dat begreep ik later pas.

1

Een oerwoud. Dat is de eerste gedachte die in mij opkomt. Dit is geen tuin. Tuinen hebben een pad, een strak geknipte heg, wat gras, hier en daar plantjes, struiken en een verplichte boom.

Hier is lang niet meer gesnoeid of geknipt. Dit is een oerwoud, waarin je kunt verdwalen. Ik tel een stuk of vijf megagrote dennenbomen, een paar kastanjes, populieren, berken en nog een paar ondefinieerbare struiken, schots en scheef geplant, die soms even hoog reiken als de bomen. En in de heg, die het hele perceel omringt, zit kippengaas, als een beugel in een slecht gebit.

'Wat een zooitje, hè!'

Ik kijk op. Het is de makelaar, wiens naam ik ben vergeten. Hij heeft me tijdens het bezoek nauwelijks een blik waardig gekeurd, maar nu heeft hij blijkbaar haast. Waarschijnlijk wachten vandaag nog meer bezichtigingen op hem. Villa's en zo. Kasten waar je veel meer geld mee verdient dan met een verwaarloosd hoekhuis.

'De vorige bewoners waren Vietnamezen!' roept hij. 'Hielden zeker veel van de jungle. Kom je?'

Hij wenkt met zijn hoofd en verdwijnt naar binnen. Zijn suède schoenen kraken, alsof hij ze net uit de doos heeft gehaald en dit zijn eerste loopje is.

Ik wacht nog een paar seconden en neem de straat in me op. Twee blokken, twee keer vijf huizen. Elk huis heeft keurig netjes twee grote potten met plastic bloemen op de vensterbank staan, alsof dat een stilzwijgende afspraak is in deze straat ('Twee potten voor het raam, anders verhuis je maar!'). Ook heeft iedereen dikke grijze vitrages hangen, waardoor je nergens naar binnen kunt kijken. Alles lijkt op elkaar. Behalve het hoekhuis waar ik nu voor sta. Dat is net een verkeerd stukje in een verkeerde puzzel. Maar het past wel, gek genoeg. Een passend stukje op de plek waar het niet hoort. Nooit geweten dat zoiets kon.

Ik blijf nog een minuutje staan en voeg me dan in de woonkamer bij papa, mama, Boe en mijn broer Roy. De bezichtiging is voorbij. We hebben het hele pand bekeken: van de zolder tot aan de tuin.

'Wat vindt u ervan?' vraagt Kraakschoen aan niemand in het bijzonder.

'Lekker ruim,' zegt papa.

'Vind ik ook,' beaamt mama. Ze kijkt naar Roy en mij. 'En de zolder is voor jullie. Mooi toch?'

Roy en ik knikken tegelijk. Dat is zeker mooi. De zolder is een perfecte uitkijkpost.

'Het ruikt nu nog een beetje vreemd,' zegt Kraakschoen, 'maar de vorige bewoners hielden er nogal aparte kookgewoonten op na. Vietnamese bootvluchtelingen. Die lui leefden alsof ze nog in Peking waren. Ik weet niet wat voor kruiden ze gebruikten, maar de hele buurt klaagde erover.'

Om zijn woorden kracht bij te zetten, wappert hij met zijn hand voor zijn neus.

'Saigon,' zegt mama. 'Peking is China.'

Kraakschoen hoort haar blijkbaar niet, want hij gaat

onverstoorbaar door. ‘Toen die gasten hier voor het eerst kwamen, plukten ze gewoon de eenden uit de vijver. Om op te eten, weet u wel?! Het duurde even voor ze doorhadden dat dat niet de bedoeling was!’

Boe zegt eindelijk ook wat. ‘Ik hou van koken. U zou mijn eendenborst eens moeten proeven.’

De makelaar kucht. ‘Ja, maar u bent Indisch, dat is toch anders. Ik neem aan dat u niet zelf die eendenborst uit de vijver haalt. We hebben hier in het dorp trouwens een uitstekende afhaalchinees. Mocht u trek hebben en geen zin om te koken: saté, loempia’s, kroepoek, noem maar op.’

‘Dat maak ik allemaal zelf,’ zegt Boe, terwijl ze plukt aan haar lange, grijze haren waardoor ze soms lijkt op een opperhoofd uit een van mijn cowboystrips. ‘En zonder ve-tsin, meneer. Daar krijgt u namelijk hoofdpijn van en nog meer trek. Ve-tsin is vergif voor uw lichaam. Trassi is beter.’

‘Snap ik,’ mompelt Kraakschoen. ‘Snap ik.’

Hij kijkt alsof hij het niet snapt, gluurt op zijn horloge en frommelt aan de papieren onder zijn arm. De volgende afspraak wacht. Kraakschoen heeft haast. Dat is wel duidelijk.

‘We gaan het doen,’ zegt papa. Hij kijkt ons beurtelings aan. ‘Tenminste, ik ben akkoord. Jullie ook?’

Het familieberaad duurt niet lang. Iedereen is het met papa eens. We gaan het doen. De familie Doyer heeft een nieuw huis!